

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim je koncem tega meseca naročnina potekla, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,	
30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Kranjska deputacija pri cesarju.

Trst 17. septembra.

(Telegram.)

Kranjska deputacija je bila danes popoldne ob 3. uri od cesarja najvljudneje sprejeta. Deželni glavar grof Thurn je Njihovo Veličanstvo nagovoril:

Euere Majestät!

Der treuehorsaamste Landtag des Herzogtums Krain hat uns hier in das durch den Allergnädigsten Besuch S. M. beglückte Nachbarland entsendet, um E. M. ehrfurchtsvollste Huldigung des Landes Krain allerunterthänigst zu Füßen zu legen und den Gefühlen unerschütterlicher Treue und Anhänglichkeit, welche alle Bewohner Krains für die geheiligte Person Ihres geliebten Monarchen und des allerdurchlauchtigsten Kaiserhauses gleichermassen besellen, Ausdruck zu geben — um ferner für die unzähligen Akte kaiserl. Gnade und landesväterlicher Fürsorge, welche unserm Lande in allen Nothlagen und Bedürfnissfällen durch die unerschöpfliche Grossmuth Euerer Majestät zu Theil geworden sind, den tiefgefühltesten Dank auszusprechen. Geruhe Euere Majestät diese loyale Huldigung und tiefergebene Danksagung Hoch Dero getreuesten Herzogthums Krain allergnädigst entgegenzunehmen und demselben die kaiserliche Gewogenheit auch fürderhin zu bewahren.

Njihovo Veličanstvo je na to odgovorilo: „Prav veseli me, da je kranjska dežela poslala posebno deputacijo k mojemu pozdravu. Kar sem storil za Kranjsko, bila je moja dolžnost. Jaz bom deželi vselej rad pomagal. Letos mi žalibog nij bilo mogoče Kranjsko obiskati; a presrečno se veselim vaše slavnosti v prihodnjem letu, h kateri gotovo pridem. Kranjska dežela je bila vsigdar zvesta in udana.“

Potem je cesar vprašal g. deželnega glavarja o delovanju deželnega zbora in, ali ima rešiti kakih večjih predlogov. Dež. glavar je

odgovoril, da glavna zborova naloga je rešenje deželnega budgeta.

Dalje je cesar govoril s poslancema pl. Gutmannsthalom in dr. Vošnjakom. Veselilo ga je slišati, da letos nij bilo prehudih elementarnih nezgod.

Dr. Vošnjak je omenjal, da so kmetski posestniki pri gruntnem davku hvala Bogu nekaj olajšani in da je to sreča za deželo.

Cesar: „Gruntni davek je bil za Kranjsko, to dobro vem, previsok in se je moral znižati.“

Potem pride govor tudi na pravdo, ki jo je Kranjska dobila proti érarju in cesar deje smehljaje se: „Za érar to sicer nij prijetno, tem bolj pa za kranjsko deželo.“

Dr. Vošnjak: Res je dobro ustrezno kranjskemu deželnemu fondu. Zdaj bo vsaj lahko vrnil svoj stari dolg močvirskemu fondu in še kaj koristnega se bo lahko za deželo storilo.

Konečno je Njih Veličanstvo še jedenkrat zagotovljalo deputacijo svoje Najvišje milosti in jo odpustil.

Gospod vitez Schneid

poslal nam je sledeče pismo, da ga objavimo:

V Kostanjevici 16. septembra 1882.

Moja bolezen me sili, da se častnemu mandatu za državni zbor, katerega mi je izročila večina ljubljanskih volilcev, odpovem.

Pri tem za mene res tužnem povodu ne morem si kaj, da ne bi razlagal stališča, po katerem se po mojem mnenju ima moje, naše politično vedenje zaznamovati ter da ne bi prosil svojih čestitih volilcev, da se po teh načelih ravnaajo pri volitvi mojega naslednika.

Jaz se tem gotoveje zanašam, da se ta moja prošnja ne bode prezirala, ker baš zastopniki kranjske dežele, katere zgodovina v vseh 600 letih združenja z Avstrijo nij skalehena niti po jednem činu nezvestobe proti presvitli cesarski rodbini ali upora proti skupni domovini, zadostnjó samo volji in tradiciji dežele in naroda, ako se odvrčajo od tiste tako zvane progresistične stranke, katera skoro povsod v Evropi, namestu da bi resnično pospeševala napredek in svobodo, samo na to dela, da slabi monarhične ustavne temelje.

Mar nijso progresistične stranke uže v največ deželah parlamentarizem kompromitovale s tem, da so omejile legitimno oblast krone ter pri vsakej priliki se trudile in se še trudijo, mej krono in narodom ustvarjati protivje?

Kranjsko ljudstvo, katero je v sto bitkah krvavelo za čast Avstrije in bilo v obrambi Avstrije decimovano, ne more se izneveriti svojej zgodovini, ne more po svojih zastopnikih izraževati druge volje od one, katero je uže pred 600 leti slovesno izjavilo in po katerej je dosihmal zvesto živelo: voljo, našemu najmilostljivejšemu cesarju v požrtvovalnej udanosti in brezpogojni pokorščini biti privrženim in ne samo k Avstriji spadati, ampak tudi Avstrija biti.

In, kakor se ljubezen do vladarja in do neminljive domovine izrazuje samo le v oklepanji do državne misli in v dejanskem pospeševanju moči in slave naše velike očetnjave, tako tudi pravi rodoljubi nikdar ne bodo s kratkovidno varčnostjo omejevali sredstva za državno moč z odbrisanjem malenkostnih zneskov za vojsko in brodogrje. Poslanci se pri tem ne bodo dali slepiti od navadnih navideznih razlogov ter ne pozabili, da v trenutku, ko vzplamti vojska, se celo z najogromnejšimi svotami ne morejo poravnati škode, katere v teh nevarnih časih vsakoletno odbrisanje malo milijonov zadaje državnej vojnjej sili.

Naj mi bode danes, ko se poslovim od svojih čestitih volilcev, še dovoljeno, da se oziram na današnji položaj.

Podučljivo sliko vidimo pred seboj, sliko: do kacega nasilnega mišljenja, do kake trdosrčnosti in neliberalnosti in do kakšnih negativnih uspehov je prišla ustavoverna stranka vzlic nedvomno silnih pričetkov in iz početka dobrih namenov in samo za tega delj, ker se nij mogla ubraniti prisiljenej zvezi, hudobnim nasvetom in naposled odločujočemu uplivu ekscesivnega, brez značajnega in hujskajočega časnikarstva.

Skrbimo tedaj, da ostane naše časnikarstvo značajno in zanesljivo ter da so možje, katerim je izročena odgovornost polna naloga, da opazujejo in izražujejo javno mnenje, pravi rodoljubi in poštenjaki.

Današnji politični položaj obvlada delovanje ustavoverne stranke, da bi se preustrojila, njeni strastni boji proti vladi in vedno bolj naraščujoče narodno vprašanje. Naša razmera k vladi je tedaj baš v tem trenutku velike važnosti.

Sedanji kabinet, kateri vodi tri leta državno krmilo, nij nikako strankarsko ministerstvo, ne odvisi od nikakih strankarskih vodij in nij organ nikake večine. Ministerstvo obstoji ne vsled kake strankarske zmage, ampak vsled potrebe miru mej avstrijskimi narodi. Ono ima v sebi pogoje obstanka in ne potrebuje za svoj obstanek nobenih organiziranih vtikanj, nobene privatne policije, nobenega preganjanja družega mnenja, nobenih izrednih naredeb.

Mi smo temu ministerstvu pokazali svoje zaupanje in jaz menim, da bi ga tudi odsihmal ne smeli zapustiti v nobenem vprašanji politične važnosti, kajti ravno nas najbolj zanima, da je pravična in blaga vlada tudi močna.

In ko bi tej vladi celo nemogoče bilo takoj in vse naše zahteve, katere opravičeno stavimo gledé narodnosti, izpolnjevati, ne sme nikdo pozabiti, da mora vlada le počasno, neofenzivno, po skušnjah in posredovalnih naredbah postopati, ako hoče zvesta ostati svojemu pomirljivemu programu.

Bila bi napaka, nepopravljiva, da bi ne mogla ostati brez nasledkov, ko bi se izredno teška vladna akcija v narodnem vprašanji preprečila po uporih in sklepih, kakoršne ustvarja samo kratkovidna nezadovoljnost in politična neukretnost.

A nasprotno je upati, da bode ravno sedanjemu ministerstvu, katero je danes celo svoje nasprotnike prisililo k spoštovanju, kmalu se posrečilo, da zadostuje terjatvi avstrijskih narodov po je-

zikovnej ravnopravnosti ter tako konec stori za 19. stoletje sramotnej zmoti in zavrzljivemu mnenju, da se smejo narodi zaradi nekajih upravnih ali gospodarskih koristij iznenaroditi, to je, da se smejo v razvoji in rabi svojega jezika zadržavati, žaliti in ovirati.

Izpeljava narodne ravnopravnosti se more le od vlade zahtevati, ker le vlada jo more dovoliti in zagotoviti, nikoli pa kaka stranka in nikdar kot plačilo za kak kompromis. —

Pa, da smem še jedenkrat izreči svoje uverjenje: kadar poneha nezaupnost in skrb pred germanizacijo za vse dežele in narode te velike države, potem nastane dolžnost, da se odkritosrčno in v mejah, po državnem interesu zaznamovanih, oziramo na nemški jezik ter s tem izpolnujemo državno protizahtevo, katera je tako stara, kakor Avstrija, in katera se ne sme opuščati, ako se neče opasno rušiti vez, ki oklepa vse narode, oslabeti naše vojne sile ter nevarno omajevati celo državno upravo.

Konečno imam do svojih čestitih volilcev še to prošnjo, da me ohranijo v dobrohotnem spominu.

Josip vitez Schneid m. p.

S tužnim srcem smo brali pismo, v katerem se naš obče priljubljeni, obče spoštovani zastopnik ljubljanskega mesta, g. vitez Schneid odpove svojemu mandatu. Leta 1878 se nam je po hudem volilnem boji posrečilo, da smo v glavnem mestu zmagali s svojim kandidatom in pokazali svetu, da je Ljubljana nehala biti domena nemškutarske klike.

Tačas so narodni volilci dali zares lep izgled stroge discipline in zaupanja do svojih zaupnih mož. Ne da bi g. viteza Schneida osobno poznali, izvolili so ga vsled priporočbe narodnega volilnega odbora in nijso se varali.

G. vitez Schneid je ves čas svojega političnega delovanja neomahljivo stal na strani slovenskih poslancev in avtonomistične stranke ter se vselej držal načel, katera tako živo in resnično zagovarja v svojem poslovilnem pismu. Sam vseskozi značajan, pravico- in resnicoljuben poštenjak, nij si mogel misliti, zakaj bi se slovenskemu narodu odreklo in kratilo pravice, katere uživajo drugi narodi in dasi rodem Nemec, boril se je z jedrnat besedo za vekovečne pravice Slovencev. Kdo se ne spominja temeljite njegove interpelacije zastrañ rabe slovenskega jezika pri sodnih, njegovih govorov v adresni debati in o družini prilikah?

Žal, da tako čednega in zanesljivega zagovornika Slovencev sili neusmiljena bolezen, vsaj začasno mirovati ter oddaljen od hrupa in razburjenosti javnega življenja iskati si ljubo zdravje. Slovenski poslanci ga bodo živo pogrešali. Bil jim nij samo zvest tovariš, drag prijatelj, in izkušen svetovalec v tej za Slovence najimenitnejši dobi političnega in narodnega gibanja, tudi v mnogih privatnih zadevah, v katerih so se do njega obračali zlasti iz Kranjskega, bil je vselej pripravljen pomagati prosilcem in ustreči njihovim potrebam.

Bog daj! in mi trdno upamo, da se blagemu prijatelju slovenskega naroda kmalu vrne zdaj žalibože pokvarjeno zdravje in tačas se bode prepričal, da Slovenci nijso nehvaležni in da je v njihovih srcih z zlatimi črkami zapisano ime moža, ki je žrtvoval prijetno, mirno mesto vstopivši v politično gibanje, da brani z vso energijo pravice naroda, kateri mu je zaupljivo izročil mandat. Nikdar mu nij bilo mar za svoje osobo in lastne interese, on je vsikdar le imel pred očmi in se boril za ideje, katere izraža v svojem pismu, za moč in slavo monarhične Avstrije, za blagor ravnopravnih narodov, pred vsem pa za neskaljeno avtoriteto in oblast najvišje krone.

Zatorej odhajajočemu v južne kraje kličemo iz dna srca: na radostno svidenje! —k.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. septembra.

V Pulji je sprejel **cesar** v admiralskem poslopji vse dvorne dostojanstvenike, duhovščino,

častništvo, deželnega glavarja dr. Vidulichja z odborom itd. Cesar je izrekel, da Ga veseli, da se Istra na novo povzdiga in da Pulj tako lepo napreduje. Popoldne ogledalo si je Nj. Veličanstvo fortifikacije Puljske, ki so deloma še v delu; obiskal je cesar tudi mornarsko bolnico in arsenal. — V Miramaru se delajo velikanske priprave za sprejem cesarske obitelji. V Trstu je tujcev vse polno. Municipij je dovolil za razsvetljavo mesta 20.000 gld.

V **Trstu** ima policija vedno dosti opravila. V saboto so preiskali in zaprli zopet štiri irredentarje, ki so zatoženi veleizdaje. Ti so: urednik listu „Eco del popolo“ Eugenio Salvador, telovadni učitelj Gregor Draghichio, mestni uradnik Angelo Donnaggio in tajnik društva „società operaia“ Ivan Marcovich.

Prezident državne zbornice **dr. Smolka** imenoval se je tajnim svetnikom.

Državnega zakonika XIX. in XX. člen izdal se je v saboto iz državne tiskarne v italijanski, česki, poljski, rusinski, slovenski, hrvaški in rumunski prestavi.

Deželni šolski svet **moravski** je sklenil, da se ima v Brnu nova česka ljudska šola ustanoviti. Ker se pa občina v tej zadevi neče ganiti, prevzela je skrb „Matice Školská“ ter jo odprla in jo bo vzdržala, dokler je ne prevzame občina. — Minister Conrad je vrnil nasvete deželnega šolskega sveta glede imenovanja novih okrajnih šolskih nadzornikov z opombo, da se mora za vsako mesto nasvetovati po tri kandidate.

Ljudski shod ali tabor na gori Sv. Roka pri **Ogrskem Hradišču**, ki je bil po političnej oblasti zabranjen, dovolil se je od strani deželne namestnije, pri kateri so se bili pritožili sklicovalci.

Vnanje države.

V **Monakovu** odprla se je v saboto slovesno internacionalna električna razstava po vojvodu Karl Theodoru.

Ministerski svet v **Parizu** je sklenil, da naj se bo v prihodnje bolj strogo izvrševala postava o društvih, da se tako v okom pride anarhističnim zborom, kjer se očitno hujska na umor in požig.

Brezdvojbeno bode vojne v **Egiptu** kmalu konec; upora nij veliko več pričakovati. Angleški listi uže govoré o tem, da naj bi se večina vojske iz Egipta vrnila, kar pa se ne bo moglo tako hitro zgoditi, ker treba veliko ljudi samo za to, da se ohrani mir in red. Zmagovalni Angleži so se v Kahiru kaj šopirno vtaborili; general Wolseley ustanovil se je v khedivovi palači. Najprvo bode treba postaviti vojni sod, da bo sodil in kaznoval upornike. O Arabiju mislijo zdaj Angleži milejše; „Times“ ga imenujejo političnega zločinca, s katerim naj bi se torej ravnalo bolj milostljivo. Najbrže ga bodo internirali v Londonu, kakor se je zgodilo s kafer-skim Cetewajem. — „Mémorial diplomatique“ poroča, da se je angleško-turška vojna pogodba razrušila. Angleška se pogaja s Turčijo o nasvetih in načrtih, ki se bodo predložili velevladnim gledé definitivne rešitve egiptovskega vprašanja. O kanalu Suecu se bode posebej razgovarjalo in ukrepalo. Angleška meni, da se bo stvar lahko rešila po diplomatskem potu, brez da bi trebalo posebne konference. Ona misli zahtevati Port-Said in nekaj obrežja. Angleško-francozka kontrola naj bi se na novo osnovala tako, da bi se za naprej ogibala prepirov s kamoro velmožev. Egiptovska vojska naj se razpusti in angleški protektorat omogoči z angleško posadko. Vojne odškodnine Anglija ne zahteva. — Drugi pa mislijo, da se bo to vprašanje po nasvetu Nemčije in Rusije rešilo v kongresu.

Dopisi.

Iz Sežane 15. sept. [Izv. dop.] (Cesar v Sežani.) Zelo razveselila nas je vse Kraševce novica, da se popelje naš presvitli cesar skozi Sežano in da ostane pol ure mej nami. Več nego teden duj so se delale od vseh stranij velikanske priprave za slovesen cesarjev sprejem. — Olepšali so cesto do kolodvora ter postavili na obeh krajih ceste visoke mlaje, okrašene z črnorumenimi in drugimi zastavami.

Vsaka ob cesti stoječa sežanska hiša je imela po več zastav; tik kolodvora bil je postavljen lep, smerečen slavolok z napisom: „Živio Fran Josip I.“ Nad napisom razširjal je avstrijski orel svoje močne peroti. — Posebno okusno je bil ozaljšan kolodvor z mlaji, zastavami, smerečjem itd.

Točno ob 8. uri in 40 minut prižvižga vlak; vse oči so obrnene proti vlaku, — kar zadoni avstrijska himna, svirana od veteranske godbe, gromoviti živioklici zaorijo ter se razlegajo od kraja do konca brez prestanka.

Cesar, spremljan od gg.: namestnika Pretisa, glavarja Höhnela, pobočnika Mondela, F. Z. M. Kuhna in drugih generalov, stopi iz vagona. Na to stopi pred cesarja g. župan Mahorčič ter pozdravi cesarja s primernimi besedami. Cesar se zahvali za sprejem in pozdrav.

Gospod glavar na to predstavi župane, uradnike, duhovnike, veterane, gospe podpornega društva, učitelje. Skoro z vsakim je cesar ljubeznjivo in prijazno pogovarjal se. Tako na pr. so bili s cesarskim nagovorom počasteni gg. Kumar, vikar v Brestovici, kateri se je tudi cesarju zahvalil za zlati križec za zasluge; Koman, župnik sežanski; Doljak, župnik komenski in drugi. Veteranskega predstojnika gosp. sodnijskega pristava Wallenhofa je vprašal o razmerah društva. Ogledavši si vrsto veteranov, rekel je cesar: „Schöne Leut' und fesch adjustirt“. — Posamezne učitelje je prijazno nagovarjal. Gospoda c. kr. okr. šol. nadzornika Quantschnigga vprašal je: „Hodijo-li otroci pridno v šolo, je-li pomanjkanje učiteljev, koliko šol je v okraji?“ G. Ant. Lešana, nadučitelja v Komnu, vprašal je: je-li Komen daleč od Sežane, koliko razredov ima šola v Komnu, ima-li mnogo šolarjev, se-li poučujejo deklice skupno z dečki, se li poučuje tudi nemščina, je-li bil on tudi vojak? G. učitelja nabrežinskega, Tomšiča, vprašal je: kje se je šolal, ima li mnogo otrok? Vsak učitelj mu je lepo in dostojno na posamezna vprašanja odgovarjal.

Od županov nagovoril je gg. Šuca iz Pliskovice, Štoka iz Dutovljan, Pipana iz Škrbine, Švaro iz Komna, Živeca iz Skopega, Zego iz Koprive in druge. Posamezne gospe sežanskega podpornega društva je tudi prijazno nagovoril.

Potem se je podal cesar s svojim spremstvom mej vednimi živioklici ogledat 72. bataljon brambovcev, ki je stal na cesti pred kolodvorom. Pustil je bataljon defilirati ter izrekel je konečno vsem svojo občno zadovoljnost.

Odrinivši od tam proti kolodvoru je ljudstvo za Njim neprestano klicalo „živio“. Poslovivši se od vseh stopil je v vagon, ter pozdravljal vidno ganjen „živio“ klicajoče navzočne, dokler nam nij vlak zginil izpred očíj. — Vrnili smo se potem v trg korakaje po maršu veteranske godbe.

Konečno naj še omenim, da smo imeli zelo lepo ugodno vreme in še le za jedno uro potem, ko smo bili uže vsi v zavetji se je utila velika ploha spremljana tudi z precejšno sodro. — Nam pa ostane ta dan v večnem spominu.

Domače stvari.

— (Cesarjevič Rudolf in cesarjevičiča Stefanijsa) peljala sta se v soboto zvečer skozi Ljubljano z brzovlakom, kateremu bil je priključen poseben vagon. Na peronu in izven kolodvora zbralo se je na tisoče občinstva, katero je pri prihodu in pri odhodu bodočega vladarja in njega visoko soprogo nazdravljalo s tako navdušenimi živioklici, da se je do Šiške razlegalo. Bil je to lep izraz iz dna srca izvirajoče lojalitete in udanosti do presvitli cesarske rodbine. „Hoch“-klicem nij bilo čuti. Kacih 10 minut pozneje pripeljal se je drugi brzovlak, v katerem je bil ministerski predsednik grof Taaffe, ministra Pino in Falkenhayn, ki so se ob 6. uri 20 minut odpeljali za cesarjevičem v Trst.

— („Es ist alles ohnehin bestellt“) rekel je preteklo soboto na ljubljanskem kolodvoru dr. Deu, katerega so gromoviti živioklici cesarjeviču Rudolfu spravili iz itak labilnega duševnega ravnotežja. Ta frivolni izrek vzbudil je mnogo nevolje. Odkod jemlje g. dr. Deu opravičenje do takega več nego breztaktnega izreka ne bomo preiskovali, ker uže tako vemo, da se ta Ciceron od nekdanjega slavnega Rimljana v tem razlikuje, da prej govori, nego misli; za danes naj mu zadostuje nemška prislovica: „Wie der schelm ist, so denkt er von andern“.

— (Iz Gorice) se nam piše 17. septembra: Sinoči so došli v Ronke, selo mej Zagradom in Trzičem (Monfalcone) z vozom trije gospodje, izmej katerih sta se dva

koj vrnila, tretji si je pa najel v krčmi sobo. Kmalu potem vstopi v sobo k ostalemu gospodu žandarm in uradni sluga, in na odgovor žandarma, da je gospod v imenu zakona aretiran, odgovori zadnji, da boče žandarma ustrelil, ako hoče to izpolniti. Ker se pa žandarm nij dal prekaniti in hotel svojo nalogo izvršiti, a res dotičnik nanj streljal in ga ranil, a žandarma se je vsejedno posrečilo, dotičnika vjeti. V skrinjici, katero je Lah seboj imel, so našli **dve bombi**, gotovo namenjeni za atentat v Trstu. Ko je ujetnik videl, da si ne more več pomagati, je baje izustil: „Moja familija je uže preskrbljena, z menoj učinite, kar Vam drago; za menoj je pa še tisoč družih z enakimi nameni“. Sedaj je ravno odšla iz Gorice uradna komisija v Ronke zaradi preiskave. Kakor slišim, bode rogovilež v Gorico pripeljan. — Seme dose-dajšnje vladne politike v Primorju dozoruje.

— (Vesela novost!) Iz Celja se nam piše v 17. dan t. m.: Gospod dvorni svetovalec in tukajšnje okrožne sodnije predsednik Henricher je pretečeni petek, 15. t. m. pri plenarni seji okrožne sodnije navzočne preiskovalne sodnike opozoril, da se imajo strogo držati ukaza justičnega ministerstva zastran slovenskega uradovanja, in da se imajo odslej zapisniki slovenskih strank pisati izključivo slovenski. To je možato! Tako je pravo!!!

— (Predavanje slovanščine na dunajskem vseučilišču.) Slavni naš rojak dvorni svetovalec dr. Franz vitez Miklošič bode v prihodnjem zimskem tečaju sledeča dva predmeta na dunajskem vseučilišču predaval: Staroslovensko slovnico po trikrat na teden, in razjasnevanje slovanskih jezikovnih spomenikov, po dve uri na teden.

— (G. Andrej Jurtéla) naš rojak, cand. phil. na dunajskem vseučilišču, bavi se uže nekaj mesecev v Londonu, da si temeljito privadi angleškemu jeziku ter prouči razne razmere velicega tega mesta.

— (Obiskovanje šol) je letos jako mnogo-brojno. Za prvi razred gimnazije v Ljubljani je vpisanih 241 učencev in po vseh oddelkih opazuje se narastek. Celó v Kočevji se jih je za prvi razred oglasilo 40, čemur so nekoliko uzrok znane Stampfl-nove ustanove, nekoliko pa tudi to, da išče mnogo na družih gimnazijah odvrenih zavetja v Kočevji, kjer utegne nastati po tem takem „priežališče grešnikov“.

— (Za vladiko v Poreču) imenovan je gospod Vekoslav Zorn, ravnatelj goriškemu semenišču in kanonik, porojen v Dornbergu na Goriškem, vrl domoljub in stoprav blizu 50 let star. Istra, ž njo pa tudi mi, radostni pozdravljamo to imenovanje.

— (Hitrost na c. kr. pošti.) Na jednega tu bivajočih deželnih poslancev bilo je pri sv. Barbari v Haložah oddano pismo v 15. dan t. m. Na Ptuj prišlo je 16. t. m. Od tod romalo je v Trst, kamor je dospelo 17. t. m., danes stoprav prišlo je v Ljubljano; potrebovalo je tedaj iz Halož do sem tri dni. Ker je naslov prav razločno pisan „v Ljubljani“, je le fakcijozna zloba morala biti uzrok, da se je pismo odposlalo v Trst in zadnji čas bi bil, da poštno vodstvo takim zlasti na dolenjem Štajerskem dan na dan se ponavljajočim neredom pride v okom in dotičnike krene po malopridnih prstih.

— (10. glavna skupščina poštarjev v Kranjske, Primorske in Dalmaciji) zborovala je 16. t. m. v „gorenjskem raji“ na Bledu v hotelu g. Petrana. Udeležitev bila je mnogo-brojna. Bogato gradivo o uspehih društev poštarjev v preteklem desetletji predložil je društveni predsednik skupščini, katera ga je s popolno zadovoljnostjo vzela na znanje. Zlasti se je navdušeno pozdravljala ustanovitev blagodejnega „Penzijskega društva“. V deželni odsek „penzijskega društva“ za po deželi pri pošti službuje, volili so se: Kot član osrednjega komiteta društveni predsednik gosp. Martin Dragan iz Belepeči, kot njegov namestnik

g. Anton Muha iz Lokve in kot namestnika namestnik Mihael Loschdorfer iz Lokve. Ti trije gospodje so ob jednem deželni odsek penzijskega društva za Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo. Obširno poročilo v kratkem.

— (Tolminski evangelij.) V tistem času se je prigodilo, da je prišel gospodar na svojo pristavo in hotel videti svojo družino. In glej, zdajci stopi višji hlapec med gospodarja in njegove otroke in se huduje rekoč: Nikarte govoriti z gospodarjem in vašim očetom, kakor vas je mati učila, ampak govorite kakor modrijani tega sveta v ptujih jezikih. Ko je pa gospodar nagovoril svojo družino, so neumno odgovarjali in jezik se jim je vezal. Tedaj jim pravi oče in gospod: Nespametni, čemu odgovarjate neumno in vam je jezik zavezan? Resnično, resnično vam povem, da je jedna umna beseda gospodu in očetu vašemu ljubša, nego vse brezumno pleteničenje tega sveta. Ko je pa višji hlapec slišal besede gospodove, bil je osramoten in nij vedel odgovora. Družina pa je godrnjala rekoč: Neumnež, prepovedal nam je govoriti, kakor nas je mati učila z gospodom in očetom našim; kajti ženo ima iz rodu Judovega, hčer tistih, ki so Boga križali in prokletstvo je nad njim. Le-tó so besede tolminskega evangelija, ki oznanjuje boljšo prihodnost.

— (Iz Žavca) se nam piše 15. t. m. Hmelj je spravljen in večidel tudi prodan. Savinjska dolina pridelala je letos 2.600 centov hmelja. Cena je bila od 100—130 gld. za 50 klg; tukaj sta uže 4—5 tednov stalno dva kupca, katera sta tukaj uže lepo svoto novcev pustila. Žavec v tem času čisto živ, vedna borska; tujec bi se dolgočasil, kajti ne čuješ o drugem, nego o hmelji govoriti. Drugo leto, ako Bog da dobro, bomo 1500 centov hmelja več imeli, kajti letos se je na novo delati začelo.

— (Rudolfovo.) Peta porotna obravnava katera se je vršila 15. in 16. septembra t. l. Na klopi zatožencev sedita Matija Štalcer, tkalec in njega žena Katarina, doma iz Starega Frisaha okraja Kočevskega. Zatožena sta zaradi dvojnega hudodelstva požiga in on še posebej zaradi dvojnega hudodelstva javnega nasilstva. K obravnavi se je povabilo 28 prič, vse iz Kočevskega okraja. Požar, katerega sta zatoženca še z nepoznanim vnetilom prouzročila, a katerega izvršitev tridovratno tajita, je vpepelil poslopja 23 gospodarjem, deloma prav do tal. Pogorela je tudi jedna kapelica in jedna cerkev, v katerej sta bila dva zvonova, jeden 4 drugi 6 centov težak. Vsa škoda se je skupno cenila na 23.219 gl. Mej poškodovanimi bila sta dva gospodarja popolnem uničena na premoženji, tako da sta morala v Ameriki si prihodnjo domovino poizkati zapustivši doma otroke in žene. Uzrok temu hudodelstvu je bilo večletno sovraštvo Štalcerjevih do rodbine Jonke, katera je bila uže pre 20 leti dobila v last posestvo in hišo zatožencev na dražbi in od tega časa bil je mej tema rodbinama vedni prepir, vedno sovraštvo. Zatoženi Matija Štalcer sklenil je za trdno, se nad to rodbino maščevati; dvakrat se je protivil in žugal Mici in Lojzi Jonke, da ju hoče ubiti ali pa umoriti, če bo moral zato tudi v zaporu segnjiti ali pa če ga prav obesijo. Tudi je Jonketovim rekel, da bi njim bil stan uže davno požgal, ko bi stanovali kje na Riglu. Njegova jeza in sovraštvo se nijsta pomirila. — Bilo je 15. svečana t. l. Jonketovi so bili ravno vsi od doma. In baš ta prilika je bila prikladna zlodejstvu. Posestvo zatožencev meji na ono Jonketovih in stana sta si komaj kakih 24 korakov oddaljena. Vse je bilo tiho in nikjer nobenega človeka in ta ugodni trenotek je porabil zatoženec. Bilo je mej 2. in 3. uro popoldne. Pri Štalcerji je bil ta čas nek prijatelj na pohodu in ker je bil zarad tega nepričakovane gosta on sam v izvršenju hudodelstva opoviran, je torej pomignil njej, kar je ona tudi prav dobro razumela. Pustila je ta dva v sobi in šla je na vrt, kjer se je jela prav plahotno ozirati na levo in desno. Ravno to njeno vedenje je pa od dalječ neka osoba zapazila in tudi pri obravnavi pričala. Ko se je hudodelnica smatrala sigurno, šla je do hleva Jonketovega, kateri je stal koncem njenega vrta in kateri je bil ves namašen s pra-

protjo ter ga je zažgala, se ve da misleč se samo nad Jonketovim maščevati, a ker je pa sapa pihala, bila je kmalo vsa vas žrtev tega peklenskega hudodelstva. Malo pred požarom bil je hudodelnik prišel tudi sam pogledat iz hiše bos in gololjav, ker se mu je čudno zdelo, da še nij videti ognja; a kmalo pa zapazi ogenj, se vrne v hišo, pobere tu vse svoje uže pripravljene reči, posebno pa predivo in svoje tkalsko orodje, to se ve da tiho in mirno, katero obnašanje ga uže samo na sebi znači hudodelnikom. Sploh ga pa tudi vse druge okolščine, kakor tudi njegovo vedenje in zastišane priče značijo hudobnim in maščevalnim človekom, isto tako njegovo sprideno ženo. Zatoženec je bil tudi uže poprej jedenkrat nekemu Weissu 4°—5° drv zbog same hudobije zapalil. Porotni sod sestavlja šest glavnih in dva dodatna vprašanja, katere so porotniki povsem povoljno rešili, izmši prvo dodatno vprašanje „na umor“. In tako sta bila oba hudodelnika vsak po svojem zasluženju obsojena; on na 16 let teške ječe poostrene vsak mesec z jednim postom in vsako leto dne 15. svečana v tamnico, ona pa na 12 let teške ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom.

— („Slovenskega Pravnika“) ravnokar izišla 8. številka prinaša naslednjo vsebino: Promet z nepremakljivimi posestvi in njihovo obremenjenje v letu 1880. — Kompeziacija v smislu §. 1438 in 1442 obč. drž. zakonika in dv. dekr. 22. junija št. 145. — 1. Kedaj naj se zatoženca k lokalnemu ogledu (§. 254 kaz. pr. r.) pokliče? 2. Kedaj se sme privatni udeleženec kazenski obravnavi pridružiti (§. 47. kaz. pr. r.)? 3. Načelo, kako naj sodišče razsodi o predlogih, da naj se nove priče povabijo. 4. Presoja zdravniških mnenj po novih zdravniških (§. 126 kaz. pr. r.). 5. Specijaliziranje glavnega vprašanja (§. 318 kaz. pr. r.). — O pravni terminologiji. — O višjih upravnih oblastnjah. — O puskusu pri telesni poškodbi. — Sodelovanje občinskih uradov pri izvrševanju gozdnega zakona. — Raznosti.

P. n. gospodje „Sokoli“, kateri se udeležé izleta v Trst v nedeljo 24. dan t. m., blagovolijo naj priti prav gotovo danes v ponedeljek 18. dan t. m. in potem vsak dan v tekočem tednu točno ob 8. uri zvečer v telovadnico, kjer bode skušnja za proste vaje in telovadbo na drogu. — Po tej skušnji je vsak dan ob 9. uri druga skušnja za skupine (grupe) v čitalnični dvorani. — Na zdravje!

Odbor „Sokola“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trst 18. septembra. Zjutraj ob 7. uri imela sta cesar in cesarjevič „revue“ vojaških oddelkov v „Caserna grande.“ Nj. Veličanstvo bilo je jako zadovoljno s ponašanjem in izgledanjem vojakov. Potem je cesar v poslopji namestništva dajal avdienco. Jug (sciroko) in dež neprenehoma. Zaradi navzočnosti Nj. Veličanstev, cesarjeviča in cesarjevičinje priobčujejo skoro vsi listi slavnostne članke in slavnostne pesni.

Lvov 18. septembra. V deželnem zboru prečita se predlog, naj se pozivlje vlada, da se sedež ravnateljstvom galiških železnic prestavi v Galicijo ter poljski jezik uvede pri železničnem poslovanju.

Carigrad 18. septembra. Zagotavlja se, da je Dufferin Porti objavil, da se angleška vojska kmalu pokliče nazaj iz Egipta. Vprašal je, se-li Porti sklepanje vojaške konvencije še potrebno dozdeva.

Aleksandrija 18. septembra. Ministerski zbor pripravlja odpuščenje vojske. V Kafer-el-Dewaru razorožilo se je 6000 fellahov in dva polka konjikov.

Kajira 18. septembra. Mesto mirno in je proti vsacemu izgredu fanatizma preskrbljena zadostna varščina. Prejšnji egiptovski poveljnik citadele vklenjen je v verige, ker je več angleških vjetnikov na tezalnici (tortur) mučil.

Več narodnjakov se predizne blagorodnega gosp. pl. Premiersteina, c. kr. okrajnega glavarja v Ptuj in g. Silvestra Franca, nadučitelja v Halozah javno vprašati:

Ali je istinito g. Ivan Kelc, naroden učitelj in iskren domoljub, takov prekoračitelj postavnih mej, da se zgoraj omenjena zaradi njegovega obnašanja po žandarjih prepričavati morata?

Sv. Barbara v Halozah 15. sept. 1882.

Več domoljubov.

Dunajska borza

dné 18. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	80	kr.
Srebrna renta	77	35	"
Zlata renta	95	45	"
5% marena renta	92	95	"
Akcije narodne banke	825	—	"
Kreditne akcije	318	—	"
London	119	20	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	46	"
C. kr. cekini	5	66	"
Nemške marke	58	25	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120	"
Državne srečke iz l. 1864	100	170	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	40	"
Ogrska zlata renta 6%	119	15	"
" " " " 4%	88	30	"
" " " " 5%	87	25	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	50	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25	"
Kreditne srečke	100 gld.	175	"
Rudolfove srečke	10	21	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	122	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	228	25	"

Išče se

v kupčijskih zadevah z mešanim blagom izveden in spreten komi v prijaznej vasi na deželi poleg južne železnice na Notranjem pod dobrimi pogoji. (598—2)

Ponudbe in natančnejša pojasnila se zvedo pri opravištvu „Slovenskega Naroda“, kamor naj se ponudbe pošljejo.

Cesarja Jožefa **CIRCUS A. SCHMIDT.** Cesarja Jožefa trg.

Vsak dan ob 1/8. uri zvečer

velika predstava

z menjajočim programom.

Ob nedeljah in praznikih

dve predstavi.

Prva ob 4. uri popoldne, druga ob 1/8. uri zvečer.

K mnogobrojnemu obisku vabi

spoštovanjem

A. SCHMIDT.

(561—10)

Umetne

(574—6)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem amerikauskem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojitu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Tajci:

16. septembra.
Pri Slonu: Kulka z Dunaja.
Borštner iz Ljubljane. — Sindelak iz Grada.
Pri Mateti: Ravič z Dunaja.
Baron Gurlich iz Grada. — Bertele z Dunaja.
Pri avstrijskem cesarju: Cancig z Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Eberhart iz Grada.

Dražba.

Prihodnji torek 19. septembra t. l. ob 9. uri v jutro prodajalo se bode s prostovoljno dražbo **stavbeno gradivo, vrata, okna, deske** itd. na dvorišči **Urbasove hiše** na **Reseljevem** trgu.

(600—2)

Kranjsko stavbeno društvo.

Malinovec

najboljše vrste

v steklenicah po 1100 gramov gld. 1 in po 400 gramov 40 kr.

Naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju kupila, (451—9)

Izdatelj in odgovorni urednik **Maksó Armič.**

Razglas.

Ker se bo čez drugi Galevec nov most napravil, bo izanska cesta od **ponedeljka 18. do sobote 25. t. m.** za vozove zaprta, kar se v splošno vednost razglašča.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 15. septembra 1882.

Župan: Grasselli.

Dva dijaka

(tudi trije) iz dobre hiše sprejmo se v stanovanje in hrano; **gimnazijci** tudi v poduk. Kje — pové upravništvo „Slovenskega Naroda“. (594 3)

Št. 8798.

IV. 1862

23

Razglas.

Od c. kr. okr. sodnije Logaške se naznanja, da se bodo zemljišča rektf. št 80, 86, 87/1, 87/2, 88, 110, 169/4, 169/8, 169/10 ad graščina Haasberg gospé Antonije pl. Fichtenau iz Planine v **10. dan oktobra 1882** ob 9. uri popoldne na javnej dražbi na drobno prodajala.

Pogoji, vsled katerih mora vsak kupec 10 odstotkov kot vadium in 2 odstotka kupnine svote pa za pokritev stroškov precej položiti, se lahko tukaj pregledajo in se bodo pred dražbo razglasili.

C. kr. okr. sodnija v Logatci,

dné 27. septembra 1882.

(601—1)

Martinak.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva **oživiljajoče**, **zapreči pokončanje** zob in odpravi **slab duh** iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva **zelo oživiljajoče** in napravi zobe **blesteče bele**, a 30 kr.

! **Najnovejše spričalo.** !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo **salicilno ustno vodo** in **salicilni zobni prašek** z izvrstnim vspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(466—9)

Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima **vedno frišna** v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Resna ponudba.

Takoj se želi oženiti mož v boljših letih, ki ima v gotovem denarji 2000 gld. in v privatnej službi 600 gld. plače, z gospodino od 20—32 let storo in navajeno uže kakšne kupčije, naj si bode štacune, gostilne itd.; na premoženje se ne gleda veliko, a gleda se na solidnost. Resne ponudbe in rekomandirana pisma s fotografijo naj se pošiljajo pod naslovom: **Resne ponudbe, poste restante v Rakek.** Tajnost se zagotavlja; fotografije se na zahtevanji vračajo. (597—2)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper **neslast** do jedi, **slabi želodec**, **smrdečo sapo**, **napihnjenje**, **kislo podiranje**, **ščipanje**, **katar v želodci**, **zgago**, **da se ne nareja pesek** in **pšeno in slez**, **zoper zlatenico**, **gnjus** in **bljuvanje**, **da glava ne boli** (če izvira bolečina iz želodca), **zoper krč v želodci**, **preobloženje želodca** z **jedjo ali pijačo**, **örve**, **zoper bolezn** na **vračol**, **jetrah** in **zoper zlato žilo**.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna **Gabriel Piccoli**, na dunajske cesti; lekarna **Josip Svoboda**, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna **Dom. Rizzoli**; lekarna **Josip Bergmann**. V Postojni: **Anton Leban**. V Gorici: lekarna **A. de Gironcoli**. V Ajdovščini: lekarna **Michael Guglielmo**. V Celji: lekar **J. Kupferschmied**. V Kranju: lekar **Drag. Šavnik**. V Kamniku: lekar **Josip Močnik**. V Radovljici: lekar **A. Roblek**. V Sežani: lekar **Ph. Ritschel**. V Črnomlju: lekar **Ivan Blažek**.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: **Prave Marijinceljske kapljice za želodec** morajo imeti v sklenico vtisnene besede: **Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheke**, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba **Marijinceljske matere božje**, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljen **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nima teh znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaj takoj naznani, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—54)

Jesenske obleke od gl. 14 do 42

„ vrhnje suknje 12 „ 32

„ hlače 4 „ 12

Zimske suknje 16 „ 50

Mencikofe iz suknā. 18 „ 54

„ „ lodna 12 „ 30

Sacco iz lodna 6 „ 10

Kožuhe za lov in dom 16 „ 20

Spalne halje 10 „ 24

Deževna ogrinjala za civil in vojake „ „ 8 „ 24

Obleke za dečke in otroke

v mnogej izbéri prodaje najcenejše

(589—4)

M. NEUMANN,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se promptno izvedejo in, kar se ne bi dopadalo, se brez ugovora zamenja.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.